

Fogyasztási szövetkezetek küldöttválasztó megyei gyűlése

Az idén novemberben ül össze a fogyasztási szövetkezetek kilencedik kongresszusa. Előkészületeinek egyik jelentős eseménye volt tegnap Szegeden az a rendezvény, amelyet a megyei tanács oktatási és továbbképzési intézetének nagytermében, több mint száz küldött részvételével tartott a MESZÖV elnöksége. A kongresszusi küldöttválasztó megyei gyűlésen a résztvevők a fogyasztási, a takaréki-, valamint a lakás- és garázs-szövetkezetek 6 ezer dolgozóját és 127 ezer tagját képviselték. A tanácskozást Schmidt Zoltánné, a MESZÖV elnökhelyettese nyitotta meg, üdvözölte a megjelenteket — közöttük Perjési Józsefet, a megyei pártbizottság munkatársát, Szabó Jánosné, a megyei tanács elnökhelyettesét, Molnár Sándort, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkárát, dr. Szaszó Lászlót, a SZÖVOSZ főosztályvezetőjét, Ocskó Imre, a MESZÖV elnöke beszámolójában összegezte az elmúlt kongresszus óta végzett munkát, annak eredményeit és tapasztalatait.

A hosszú és részletes beszámolóból kiderült, hogy a nehezebb gazdasági helyzet ellenére is a vizsgált időszakban jelentősen növekedett a szövetkezeti mozgalom gazdasági ereje, így például az ÁFESZ-szek 1980-ban már 1

milliárd 600 millió forint értékű eszközzel gazdálkodtak, az öt évvel ezelőtti 854 millió forint helyett. Ez is alátámasztotta azt a megállapítást, amely szerint a két kongresszus közötti időszak a MESZÖV-höz tartozó szövetkezetek fejlődésének legdinamikusabb szakasza volt. Növekedett a kereskedelmi forgalom, így például a fogyasztási szövetkezetek áruellátása jól jellemzi, hogy az öt év alatt a bolti kiskereskedelem -69 százalékkal növelte forgalmát.

A lakásszövetkezetek tevékenységéről elmondta a MESZÖV elnöke, hogy a megyében 1981-ben az 1975-ös szinthez képest több mint duplájára emelkedett a szövetkezeti lakások száma, mégpedig jelenleg 10 ezer 314-el. Öt év alatt a lakásszám duplázódása mellett 12 százalékkal csökkent a szövetkezeti lakások általános költsége, amely egyértelműen az üzemelési költség csökkentését jelenti. Mindezek mellett szó esett arról is, hogy a lakásszövetkezeteknél sajnálatos jelenség, hogy sok szövetkezeti tag megelégedik az esedékes fizetési kötelezettségével.

Növekedett a takarékszövetkezetekben elhelyezett lakossági betétállomány is, és jelenleg a takarékszövetkezetek 42 ezer 600 betétkönyvet kezelnek, s az ezekben elhe-

lyezett összeg meghaladja az 1 milliárd forintot. A takarékszövetkezetek szolgáltatásában új, de egyre inkább sikeresnek mondott tevékenység a magánszemélyek csekk-számláinak vezetése, valamint az átutalási betétszámlák kezelése. Általában a szövetkezetek szolgáltatási tevékenységéről nem túl rózsás képet festett a beszámoló, s ez különösen vonatkozik a kölcsönző és a szállítói szolgáltató tevékenységre.

Szó esett a fogyasztási szövetkezetek felvásárlási és értékesítési munkájáról is, s kiderült — ami a fogyasztók szempontjából nem közömbös —, hogy a szövetkezeteknek törekedniük kell a termelőtől a fogyasztóig jutó áru útjának megrövidítésére. Rend van, és a körülményekhez képest tisztaság. A gyár egész területén ezernél többen dolgoznak, de itt nyoma sincs a nyüzsgésnek. A gép tudja és végzi a dolgot, az ember inkább felügyelni látszik. Azt mondják, alig kell cipekedni, bár itt-ott a fizikumra is szükség van. Pesten, a központi üzem elég szagos a vegyi anyagok párolgásától, a szegedi gyár levegőjét a látogató sem érzi fullasztónak. Barátságos arcok. Az egyik overalloshoz muszáj odafordulni.

— Hogy érzi magát? Kicsit gyanakodva pislog, aztán megszólal: — Én itthon vagyok. Hiteles, meggyőző a hangja. És a gesztusa is, amint hévvel magyarázza a gyártási folyamatot. Szárnyakat kap szinte.

Lehet a gyártócsarnok vagy százszor-kétszáz méter nagyságú. Ezt az irtatlan termet őrösen is bajos volna belátni, tömlő- és hevedergyártó gépekkel, szállítószalagokkal, csövekkel, különféle huzalokkal megrakottan azonban csak az tud eligazodni benne, aki itt keresi a kenyérét. A látvány lenyűgöző és fölemelő. A hatalmas méretekhez és a bojnyolt berendezéshez képest még beszélgetni is lehet. Van persze olyan részleg is, ahol nem ártana a fűvédő, mert a zaj meghaladja a 80 decibelt, ezért a mérnökök mérésikélik már a csökkentés lehetőségét.

Rend van, és a körülményekhez képest tisztaság. A gyár egész területén ezernél többen dolgoznak, de itt nyoma sincs a nyüzsgésnek. A gép tudja és végzi a dolgot, az ember inkább felügyelni látszik. Azt mondják, alig kell cipekedni, bár itt-ott a fizikumra is szükség van. Pesten, a központi üzem elég szagos a vegyi anyagok párolgásától, a szegedi gyár levegőjét a látogató sem érzi fullasztónak.

Barátságos arcok. Az egyik overalloshoz muszáj odafordulni.

— Hogy érzi magát? Kicsit gyanakodva pislog, aztán megszólal:

— Én itthon vagyok. Hiteles, meggyőző a hangja. És a gesztusa is, amint hévvel magyarázza a gyártási folyamatot. Szárnyakat kap szinte.

Az irodán ugyanezt látni — mintha összebeszéltek volna. Aki magyaráz, átszellemül. Szívesen, sőt örömmel sorolja a siker bizonyítékait.

A Taurus Gumigyár szegedi gyáregysége évente másfél milliárd forintot ad a vállalat kasszájába. Idei nyereségtervét az elképzelt 780 millió helyett várhatóan 800 millió forintra teljesíti. Az üzemnek vannak olyan termékei, amelyek páratlanok a világon. Itt a lehetősége annak, hogy egy dollár értékű kitermelését 20 forint költség alá szorítsák...

Adatok, számok, tények. Főelőadások oldalakat igényelne. Legérdekesebb talán annak a négy évvel ezelőtti pártbizottságnak a sorsa, amely az úgynevezett termelési szerkezet fejlesztésének irányelveit rögzítette. Mi történt azóta?

Az igazgató és a pártvezetőség titkára egybenhangzóan értékel. Tetszetős a kép, nem csoda, ha a szerény mondatok mögül is érződik némi büszkeség. A Szegedre jött vezérigazgató-

nő hitelesíti az elmondottakat. Jelen van a vállalati pártbizottság titkára is, aki így summáz:

— A szegedi üzemben tapasztalható szemléletváltásban igen jelentős szerepük van az alapszervezeteknek.

A megyei pártbizottság képviselője megállapítja:

— A gyár a határozatnak megfelelően dolgozik.

Hasonló a városi pártbizottsági véleménye is.

— Az elvtársak jól megoldották a korszerűsítéssel kapcsolatos feladatokat.

Elismerés, dicséret, gratuláció minden oldalról.

De hát mi ennek a tényleges alapja? Mit csináltak itt az utóbbi években, hogy ilyen a hangulat?

A magyarázat: átlagon felüli munka, és gyökeres szemléletváltás. A kitűzött célokról mindenkit tájékoztattak, akitől várható volt akár a legkisebb segítség is. Véleményt kértek a szakemberektől, a tapasztalt munkásoktól. Először a kommunistákkal értett szót a vezetőség, aztán velük együtt a műhelyi és az irodai dolgozók zömével. Azt sikerült megértetni: ha boldogulni akarnak, kelendő árut kell gyártani folyamatosan, ehhez pedig nemcsak fegyelmet, hanem ötletet, javaslatok légióira is szükség van. Hogy ehhez mennyi vita, fölmérés, kontroll, adathalmaz, egyeztetés, kísérlet kellett, ma már nem sokat számít. Az a fontos, hogy a gazdasági és a pártvezetés szoros együttműködése révén a határozat megjelenése óta nyolc gazdaságtalan terméket szüntettek meg, s helyettük tizenöt új, keresett árucikket kezdtek el gyártani.

A nagycsarnokban szem-

ügyre vehető mindezek. A fagyálló heveder például, amely mínusz 60 fokban is használható, vagy a plusz 250 fokos meleg iránt is közömbös társa. Produkciójuk továbbá gyanú, olaj- és lángálló új típusú hevedereket. Tizenöt éves tapasztalat gyümölcse a tengeri olajbányászatban nélkülözhetetlen mélyfűrtömlő. Mind a KGST-országokban, mind a nyugati piacokon szívesen vásárolják a szénfaldnedvesítő, kitörésgátló, savazó és egyéb speciális tömlőket. Ezekkel a világra nagy gumigyártó cégei sem tudnak versenyezni.

A berendezés természetesen kopik. Megvásárolása és korszerűsítése már rákötötték 80 millió forintot, de megéri. További 20 millióba került a keverőüzem anyagmozgatójának megoldása. A fizikai munka további ki-szorítása érdekében kisgépesítést irányoztak elő. A VI. ötéves terv során 200 millió forintot rekonstrukciói szándékoznak megvalósítani. A munka idén júliusban elkezdődött, és úgy számítják, hogy 1983 december végére végeznek is vele. A cél olyan nagy átmérőjű tömlők gyártása, amely 1984-ben kétféle, 1985-től kezdve pedig évi négy millió dollár új bevételt eredményez majd.

Mi a biztosíték, hogy ez a terv is valóra válik? Az eddigi tapasztalat jó hozzáállás — állítják tömegesen. Nem szabad elfelejteni, hogy a szegedi gumigyárban szép hagyományai vannak a munkaversenynek, s itt munkálkodik a Munka Vörös Zászló Érdemrenddel kitüntetett Puskiás Tivadár szocialista brigád is.

F. Nagy István

Felkészülés az őszi

Tanácskozott a szállítási bizottság

Azokon a területeken, ahol fejlett a mezőgazdaság, ahol nagy földterületeket művelnek intenzíven, az őszi nemcsak a betakarítás, hanem a szállítási csúcs szezona is. Így van ez Csongrád megyében is, ahol az idén őszi mintegy másfél millió tonna mezőgazdasági termék elszállításának igényével kell számolniuk a szállítási vállalatoknak. Tegnap a megyei tanács épületében azért ült össze a Csongrád megyei Szállítási Bizottság, hogy a szállítási feladatokat koordinálja, egyeztesse a partnerek igényeit és lehetőségeit.

A bizottsági ülés vitájában az az összkép alakult ki, hogy a feladatok megoldásához szükséges eszközök rendelkezésre állnak. Jó szervezéssel, megfelelő partneri kapcsolatokkal nem lesz fennakadás a betakarított termények elszállításában. Igaz, akadnak kritikus pontok, amelyekre nagyon oda kell figyelni. Például arra, hogy ne legyen fennakadás a munkákhoz szükséges üzemanyagok folyamatos szállításában. Ez komoly feladatot ró a MÁV-ra éppen úgy, mint az AFOR-ra. Ugyancsak nagy figyelmet igényel az őszi munkákban résztvevő diákok munkahelyre történő szállításának megoldása.

Mindehhez hozzájárul az is, hogy a feladatok arányában máshogyan oszlanak meg, mint tavaly. Mert igaz ugyan, hogy valamivel kevesebb termény elszállításáról kell gondoskodni, de például a Volánnak jóval több munkát ad majd az idei őszi, mint a tavalyi. Például cukorrépából, napraforgóból jóval több termést, mint az elmúlt évben, s ez elsősorban a Volánra ró többlet terheket. A MÁV-nak is bőven lesz munkája. A következő négy hónapban a vasútnak mintegy 550-560 ezer tonna áru elszállítását kell megoldania. A szállító képviselői a vitában elmondot-

feladatokra. A szükséges kapacitások, eszközök a rendelkezésre állnak. Együttal azt is kéri, hogy a megrendelők fennakadás esetén azonnal forduljanak hozzájuk, hogy megtehessek a szükséges intézkedéseket.

Összességül a szállítási bizottság úgy foglalt állást, hogy a feladatok összhangban vannak a lehetőségekkel a szállítási kapacitással és annak összetételével. Ha az időjárás nem szól közbe — hiszen sáros, felázott földekre például nem lehet akármilyen konstrukciójú gépkocsikkal behajtani —, akkor nem lesz fennakadás a termények elszállításában.

A szállítási bizottság ülése napirendjén szerepelt még a lakossági szolgáltatások kérdése is. A Csongrád megyei népi ellenőrzési bi-

zottság korábban megvizsgálta, hogy a lakosság szállítási igényeinek mennyiben képesek eleget tenni a fuvarozó vállalatok. A NEB vizsgálata — amelyről lapunkban annak idején már beszámoltunk — számos hiányosságra hívja fel a figyelmet. Például a tartós fogyasztási cikkek — többek közt a bútorok — hához szállításának megoldatlanságára. Hiszen gyakori, hogy nem akad vállalkozó, aki az emeletre fölvisse a nehéz darabokat. Sok gondot jár a TÚZÉP-telepekről az építő és tüzelőanyagok kiszállítása is. A szállítási bizottság áttekintette, hogy a megyei NEB észrevételeire hogyan reagáltak az érintett vállalatok, s megvitatta, hogyan lehetne javítani a fuvarozás lakossági szolgáltatásait.

Jó a vetőmagellátás

Kulcskérdése a mezőgazdaságnak, kap-e elegendő jó vetőmagot, és akkor kapja-e, amikor kell. A Vetőmagtermelő és Értékesítő Vállalat dél-magyarországi központjának főmérnöke, Gubacsi László arról tájékoztatta tegnap délelőtt az újságírókat, hogy a jövő évi kenyérgabona őszi vetésének vetőmag-előállításában és kiszállításában semmi akadály nem lehet.

A gazdaságok igyekezete a változatlan területen elérhető nagyobb termésre irányul, azokat a fajtákat keresik tehát, amelyek erre képesek. Megnőtt az érdeklődés a hazai fajták iránt, a Gabonatermesztési Kutatóintézet új fajtáinak a dicsérete is érezhető az érdeklődésből. Az étkezési búzákból is több magot rendeltek a gazdaságok. Mérható azonban az is,

hogy a kimondottan javító minőségű búza értékesítési körülményei még mindig nem kedveznek a gazdaságoknak.

A minősített vetőmagvak kiszállításának határideje szeptember vége. Hétezer tonnát rendeltek gazdaságaink, háromnegyed részét már a tegnapi napig átvették, tehát jól szervezett, gondos előkészületekről van szó a vállalat és a termelő gazdaságok esetében egyaránt.

Bővült az őszi árpa fajtaválasztéka is, két jogszláv fajtát is behoztak, de leg-többen változatlanul a hazai fajtát keresik. Hasonló a helyzet a rozsánál.

Az őszi telepítésű fűfajokról azt a tájékoztatást kaptuk, hogy néhányból kimerültek ugyan a készletek, de az idei termésből gyors tisztítással pótolni tudták.

A kistermelőket érdeklő hír, hogy októbertől kezdik árusítani a tasakolt vetőmagvakat. Lényegesen többet, 23 százalékkal nagyobb tételeket rendeltek eddig a boltok, mint tavaly, várhatóan nem lesz tehát fennakadás. Érdeklődtünk az árak iránt is, a vállalat emberei nem tudnak várható változásokról.

Befejeződött a sárgahéjú krumpji erőltetése. Területünkön elsősorban a Desire és a Cleopatra a keresett fajta. Nagymágocon és Forráskúton szaporítják. Elegendő mennyiséget ez a két gazdaság még nem tud adni, kisebb tételeket tehát más megyékből hoznak. A nagyüzemek megrendeléseit ki tudják elégíteni, de a kistermelők igényeit az ÁFESZ még csak hézagosan ismeri.

Szociálpolitika és életszínvonal

A Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa tegnap, csütörtökön ülést tartott. A tanácskozáson dr. Agoston József vezető titkár közönlötötte a testület tagjait, a meghívott vendégeket, majd egyperces néma felállással adóztak Oláh Mihálynak, az SZMT nemrégiben elhunyt elnökének.

A testület előtt sokakat érintő és érdeklő téma szerepelt. A korábban már alaposan megvizsgált és más testületek által is véleményezett vállalati szociálpolitikai tervekről beszéltek. Aligha kell hangsúlyozni, hogy a munkahelyi szociálpolitika igen fontos része életszínvonalunknak és egyre inkább nagyobb a jelentősége a dolgozók életében és egy-egy munkahelynek is a dolgozók „megtartásában”. A vállalatok az V. ötéves terv tapasztalatai és tanulmányai alapján dolgozták ki a VI. ötéves tervidőszakra vonatkozó szociálpolitikai terveket. Ezeket a terveket vizsgálta meg és készített róluk jelentést az SZMT elnöksége és terjesztette ezúttal a tanács testülete elé.

Az írásban is kiadott jelentéshez Kovács Sándor, az SZMT titkára fűzött szóbeli kiegészítést. Kijelentette, hogy a VI. ötéves tervidőszakban mérsékeltébb az életszínvonal és a szociálpolitikai célokkal kapcsolatos tervek. A vizsgálatok és a tapasztalatok során megállapították, hogy a vállalatok által kidolgozott tervek általában reálisak, összhangban vannak a megyei pártbizottság, a megyei tanács terveivel, elképzeléseivel, a

SZOT irányelveivel. Gazdasági helyzetünk ismeretében ezek a tervek mégis az előrelépést, a továbbfejlesztést, a minőségi változást tükrözi. Bizonyítja ezt az adat is, hogy a vizsgált vállalatok erre a célra az elkövetkező ötéves tervben 38 százalékkal több pénzt kívánnak fordítani, mint az előző tervidőszakban. Persze, a költségek természetesen növekedése ágazatonként igen eltérő. Legnagyobb az élelmiszeriparban, mérsékeltébb a könnyűiparban.

Az írásos jelentés is részletesen taglalta, hogy a legnagyobb figyelmet és a szociális, jóléti alapok jelentős hányadát a munkavédelmi komplex tevékenységre kívánják fordítani. A megye könnyűiparban, élelmiszeripari vállalatainál, valamint a gép-, illetve a vegyiparban a szociálpolitikai tervek között első helyen szerepel a munkakörülmények javítása. Nagy gondot fordítanak a dolgozó ember egészségvédelmére. A vállalatok differenciáltan és jelentőségével összhangban fontos feladatnak tekintik a nehéz fizikai munka csökkentését is.

Az elkészített tervek — állapította meg a testület — az egészségügy és a rehabilitációs munka területén a legkülönbözőbbek. A testület megtárgyalta továbbá a munkahelyi oktatás, a munkásszállítás, az üdültetés, a lakásépítés támogatásának, a segélyezés rendszerének, lehetőségeinek tapasztalatait, terveit, valamint az ifjúságpolitikai célokat tervezett kiadások jellegét.